

økonomiske Hensyn have en ikke ringe Interesse. Dette Bilag viser Statsbanernes Overskud i det sidst forløbne Femaar. Man vil ved at kaste et Blik paa Indtægten straks se, at der er en meget smuk og jævn Fremgang: 13,172,000 Kr. i 1886—87, 13,436,000 i 1887—88, 14,845,000 Aaret efter, 14,798,000 i 1889—90 og endelig 15,660,000 i 1890—91. Hertil skal jeg endnu bemærke, at ifølge den endelige Opgørelse udgjorde Indtægten i indeværende Driksaars første 8 Maanedes, April til November, c. 400,000 Kr. mere end i de samme 8 Maanedes Aaret forud. Det vil altsaa, hvis man turde paaregne det samme Forhold fremdeles, blive for hele Aaret 600,000 Kr. Det Overskud, der fandtes, var i 1886—87: 1,900,000, og steg saa i det sidst forløbne Regnskabsaar til 3,098,000 Kr. Efter hvad jeg nævnte før om den Opgørelse, der har fundet Sted for de første 8 Maanedes af indeværende Aar, ville vi i Aar, hvis Udgifterne ikke have tiltaget i en helt anden Grad end Indtægterne, kunne naa til et Overskud af omkring 3,500,000 Kr. Hvis man gaar tilbage til Femaarets Begyndelse, bliver det mere end en Fordobling af Overskuddet fra 1887—88. Det forekommer mig at være et ret smukt økonomisk Resultat, især naar man ved, at det fuldt ud kan forrente den i Banerne anbragte Statskapital med 2 pCt., naar alt regnes med. — Der er endnu en anden Vej, ad hvilken Staten sikkerlig gennem Banerne faar kontante Midler direkte ind i Statskassen, og derfor findes der paa dette Bilag en Liste over Indførselstoldens Stigen i de samme 5 Aar. Af denne fremgaar det, at Indførselstolden med et rundt Tal er steget med $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Disse $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr.s Fremvækst kommer selvfølgelig kun til Stede ved en større Forbrugsevne hos Befolkningen. Spørge vi, hvad der har bevirket denne større Forbrugsevne, maa vi ganske vist søge hen til forskellige Momenter. Jeg tænker, at man da først og fremmest maa pege paa vort Vandbrugs store Fremskridt i den Tid og mene, at det navnlig er det, der har bevirket den større Forbrugsevne, thi Industriens Fremskridt kan ikke være Anledning til en Stigning af Toldindtægterne, idet det er givet, at jo stærkere Industrier gaar frem, des mindre behøve vi at indføre af toldpligtige Genstande. Men hvad har saa yderligere bevirket dette store Fremskridt? Konjunkturerne have det visse lig ikke været, thi det vide de fleste af os kun alt for godt, at Konjunkturerne have i de sidste 5 Aar været dalende og synkende i Stedet for stigende. Det er ikke ved dem,

at Forbrugsevnen er steget. Jeg kan ikke gaa ud fra andet, end at Forbrugsevnen navnlig er bleven endnu bedre ved Samfærdselsmidlernes gode Tilstand, ved den Lettelse, der har fundet Sted af Transporten af de Varer, man skulde indføre, og blandt Samfærdselsmidlerne indtage Jærnbanerne unægtelig en første Ranges Plads. Altsaa den Tilvækst, der findes i Indtægterne, maa for en Del ogsaa regnes Jærnbanerne til Gode, og derved faar Statskassen sikkerlig, hvad man kan kalde en passende Forrentning. Derved bliver atter Skatteydernes Fordringer efter min Mening, om end ikke fuldt tilfredsstillende — thi naar blive Menneskene fuldt tilfredsstillende? Jaar man 3 pCt., vil man have 4 pCt., og faar man 4 pCt., vil man have 5 pCt. — saa dog i alt Fald i det væsentlige tilfredsstillende.

Da Tilstanden altsaa er saa god, har Flertallet ikke troet at turde vove at gribe ind med stærk Haand i den Ordning, der er til Stede. Man har ikke troet, at en radikal Omordning er tilraadelig, naar der foreligger et saadant Resultat, thi man fandt, at der var nærmere 9 Chancer for at fremkalde slettere Tilstande ved en Omordning end 1 Chance for, at Tilstanden skulde blive bedre. Givet er det, at enhver brat og barsk Indgriben ude fra vil virke forstyrrende i den historiske Udvikling, den vil forrykke mangt et Led i den Organisme, der har vokset sig ud i det praktiske Liv. Paa den anden Side har denne Erkendelse af, at Ordningen har virket paa en ret heldig Maade — for ikke at bruge et overdrevent Udtryk — ikke gjort Flertallet blind for, at der kan klæbe Ufuldkommenhed ved den nuværende Ordning af Statsbanedriften som ved alt menneskeligt, og det er villigt til at være med til at rette de Fejl, som der maa ske kan være til Stede, for saa vidt det har kunne øjne dem.

Som noget af det, Flertallet i saa Henseende nærmest har sættet sit Blik paa, er at nævne, at man har troet, at det mulig vilde gavne, om der kunde indføres en noget større Decentralisation, en Decentralisation, som man har troet at kunne opnaa ved en bestemt Abstillelse mellem den overordnede ledende Bestyrelse og Linieforvaltningerne, idet man giver Linieforvaltningerne en større Selvtændighed, en mere udstrakt Myndighed til at træffe Afgørelse i alle løbende og under dem liggende Forretninger. Derved vil paa den ene Side Publikums Interesser fremmes idet Afgørelserne ville kunne blive hurtigere, og paa den anden Side vil Ansvar for disse Afgørelser